

CURRICULUM VITAE

Simona NICOLAE

Abilitare, Academia Română, afiliere: SCOSAAR Școala Doctorală de Filologie și Studii Culturale

Doctor în filologie, Universitatea din București

Conferențiar universitar, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea din București

Cercetător științific II, Institutul de Studii Sud-Est Europene, Academia Română

EDUCAȚIE ȘI FORMARE	2025	Abilitare, Academia Română
	2022	Facultatea de Teologie Romano-Catolică (2 ani, programul Studii religioase);
	2014	Doctor în filologie clasică, Universitatea din București, coordonator Florica Bechet;
	1998	Diplôme d' études approfondies, École des Hautes Études en Sciences Sociales, histoire et civilisations, îndrumători: Alain Boureau, Évelyne Patlagean;
	1997	Diplôme d' études et de recherches approfondies (DERA), École Doctorale en Sciences Sociales – Europe Centrale, diplôme d' études et de recherches approfondies;
	1995	Universitatea din București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, filologie clasică, licență și masterat, coordonator al lucrărilor de absolvire Nicolae-Șerban Tanașoca;

DOMENIU DE
COMPETENȚĂ

filologie clasică și bizantină

EXPERIENȚĂ PROFESIONALĂ

INSTITUTUL DE STUDII SUD-EST EUROPENE

Activitate	Din anul 1995 până în prezent, angajată a Institutului de Studii Sud-Est Europene; Membru în Consiliul Științific al ISSEE; Responsabil al Școlilor doctorale de istorie și filologie, în cadrul ISSEE.
	Coordonator al programului <i>Literatura bizantină (sec. XI-XV): ediții, traduceri și studii istorico-filologice</i> (membri: Mircea Duluș, Mihail Mitrea, Simona Nicolae);
	Coordonator al colecției <i>Scriptores Byzantini</i> (lucrări apărute: Manuel Paleologul <i>Sfaturi despre educația împărătească</i> , <i>Antologia Palatină Cartea a V-a</i> , lucrări în pregătire: Manuel Paleologul <i>Discursuri</i> , Manuel Paleologul <i>Scrisori și versuri creștine</i> , <i>Antologia Palatină Cartea I</i> , <i>Cartea a XII-a</i>);
	Membru în colectivul condus de dr. Cătălina Vătășescu (lucrări în pregătire: <i>Verbele iubirii în poezia greacă</i>).

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI

		Din anul 1997 până în prezent, angajată a Universității din București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Departamentul de Limbi și Literaturi Romanice, Clasice și Neogreacă.
Activitate		Cursuri magistrale de literatură și istorie bizantină; literatură greacă (perioada clasică – retorică și filosofie, perioada romană); morfologie greacă (morfologia verbului grec); lexicologie greacă; paleografie greacă și latină, codicologie și editare critică. Cursuri practice bazate pe texte ale autorilor greci și latini (presocratici, Platon, Aristotel, Lucian, Herodot, Agapet, Anna Comnena, Manuel Paleologul, Procopius din Caesarea, Plutarch, Thucydides, Marcus Aurelius, Psellos, Esop, Titus Livius, Seneca, Caesar, Cicero, <i>Noul și Vechiul Testament</i>, <i>Antologia Palatină</i> etc.). Îndrumarea a numeroase lucrări de licență, masterat și doctorat (ca profesor coordonator sau în comisii de îndrumare). 2019–2022 redactor coordonator al revistei <i>Studii Clasice</i>.
DISTINCȚII	2017 2023 2024 2024	Premiul „Eudoxiu Hurmuzaki” al Academiei Române pentru lucrarea Manuel Paleologul <i>Sfaturi pentru educația împărătească</i>; Premiul special <i>Cum laude</i>, Observatorul Cultural pentru lucrarea <i>Antologia Palatină</i>; Premiul <i>Cartea anului</i>, al Uniunii Scriitorilor, secția traduceri literare, pentru <i>Antologia Palatină</i>; Nominalizare pentru cea mai bună traducere în cadrul Galei premiilor Uniunii Scriitorilor; nominalizare pentru premiile Senatului Universității din București pentru <i>Antologia Palatină</i>.
MEMBRU ÎN SOCIETĂȚI ȘTIINȚIFICE		din 2018 – membru în International Association of Byzantine Studies (AIEB); din 2010 – membru, din 2018 – trezorier, Societatea Română de Studii Bizantine; din 2004 – membru, Institutul de Studii Clasice al Universității din București; din 2005 – membru fondator, Societatea Română de Studii Neoelene; din 1994 – membru, între 2018-2022 – trezorier, Societatea de Studii Clasice.
COMPETENȚE LINGVISTICE		
Limba maternă		română
Limbi străine cunoscute		greacă veche, latină, noțiuni de ebraică biblică, franceză – citit/scris/conversație cunoștințe de: italiană, engleză, neogreacă, cehă.

PUBLICAȚII

Cărți

- Antologia Palatină* Cartea a V-a. *Poemele iubirii*, ediție critică Simona Nicolae, traducere Simona Nicolae, Cristian Șimon, Margareta Sfirschi-Lăudat, Sorana-Cristina Man, București, Editura Universității din București, 2023
- Oglinzi ale principilor în Bizanț*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2020;
- Manuel Paleologul: *Sfaturi pentru educația împărătească*, ediție critică, traducere și comentariu, București, Editura Academiei Române, *Scriptores Byzantini*, 2015;
- Toponimia mitică europeană* (coautor) Florica Bechet (coord.), București, Editura Universității din București, 2010.

În pregătire:

- Antologia Palatină. Cartea I. Poemele creștine*, coordonare și ediție critică Simona Nicolae, traducere, note, studiu introductiv Simona Nicolae, Ștefan Zară, traducere, note Simona Nicolae, Ștefan Zară, București, Editura Universității din București, 2025;
- Antologia Palatină. Cartea a XII-a. Muza efebilor*, coordonare și ediție critică Simona Nicolae, traducere, note, studiu introductiv Simona Nicolae, Margareta Sfrisch-Lăudat, traducere, note Simona Nicolae, Margareta Sfrisch-Lăudat, Cristian Șimon, Ștefan Lungu, București, Editura Universității din București, 2025;
- Manuel Paleologul, *Discursuri*, ediție critică, studiu, traducere, note Simona Nicolae, București, Editura Universității din București, Colecția *Scriptores Byzantini*, 2026.

Capitole în cărți (selecție)

- „Scriptores Byzantini. Histoire d’ une collection”, *Un siècle d’études sud-est européennes en Roumanie. Bilan historiographique*, Andrei Timotin (éd.), Academia Română, Editura Istros, 2019;
- „Literatura parenetică bizantină după căderea Constantinopolului. Circulația manuscriselor grecești”, *Dinamici sociale și transferuri culturale în Sud-Estul european (secolele al XVI-lea – al XIX-lea)*, Andrei Timotin (éd.), București, Editura Academiei Române, 2019.
- Plutarch, *Vieți paralele, Cezar*, București, Editura Humanitas (predată editurii în luna ianuarie 2025).

Articole (selecție)

tematică: lexicologie greacă, parenetică bizantină, paleografie și circulația manuscriselor bizantine, prozodie clasică și bizantină

- „Quand l’amour chrétien revêt le péplos d’Aphrodite (Anthologia Palatina, liber V)”, *Classica et christiana*, 19/2, 2024, Atti del XIII Convegno romeno-italiano Tradizione e innovazione tra antichità classica e medioevo: forme, strumenti e modelli di comunicazione letteraria e artistica (Iași, 26-28 settembre 2023), a cura di Nelu ZUGRAVU, pp. 463–476;
- „Roșu și Negru. Când marea, pământul, vinul și sângele au aceeași culoare”, *Relații etnice și culturale în Europa de sud-est oglindite în limbile și literaturile regiunii. Actele colocviului româno-bulgar*, București, 15 iunie 2022, coordonator Cătălina Vătășescu, Biblioteca de studii și cercetări sud-est europene IX, Cluj-Napoca, ed. Scriptor și Mega, 2023, pp. 79–91;
- „Marc Aurèle : penser la liberté dans le sillage de la philosophie païenne, à l’avènement du Christianisme”, *Classica et Christiana*, 17/2, 2022, Atti Dell’ XII Convegno Romeno-Italiano Tradizione e

- innovazione tra antichità classica e cristianesimo (Bari-Iași, 13-15 dicembre 2021), a cura di Nelu ZUGRAVU, 569–594;
- „Μίμησις et Ἀνάμνησις. Les théories d’Aristote et de Platon fondues dans la musique de Ravel et dans la danse de Béjart”, *Quaestiones Romanicae*, IX, 2023, pp. 107–125;
- „Câte ceva despre libertate. De la Homer la Platon”, *Miscellanea philologica et historica. In honorem Floricae Bechet*, Simona Nicolae, Ioana Munteanu (coord.), Editura Universității din București, 2021, pp. 366–376;
- „Simbolismul oglinzii și tipologia denumirilor genului parenetic”, *Studii Clasice*, XLIX/2020, pp. 177–194;
- „Le bleu grec. Couleur, mot, concept”, *Limbă și cultură în Sud-estul Europei. Langue et culture dans le Sud-est de l’Europe. Actele Colocviului româno-bulgar, 5 iunie 2018. Actes du Colloque roumano-bulgar, le 5 juin 2018*, Biblioteca de Studii și Cercetări Sud-est Europene VIII. Bibliothèque des Études et Recherches Sud-est Européennes, VIII, Simona Nicolae, Lora Taseva, Cătălina Vătășescu, Dana-Mihaela Zamfir (coordination), București, Editura Academiei, 2019, pp. 9–22;
- „Ο καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος. L’honnête homme dans les miroirs des princes byzantins”, in *Études Balkaniques*, 2018/4, pp. 726–739;
- „Demosul în discursurile parenetice bizantine”, *Istorie, cultură și politică în Sud-estul Europei. Două colocvii internaționale*, Biblioteca de Studii și Cercetări Sud-Est Europene, vol. VII, coordonare Cătălina Vătășescu, Penka Danova; Constantin Iordan, Andrei Eșanu, Academia Română, Brăila, Editura Istros a Muzeului de Istorie „Carol I”, 2017, pp. 15–29;
- „Une parénèse ou un panégyrique épistolaire: les cent lettres de Démétrios Chrysoloras dédiées à Manuel Paléologue”, *Revue des Études Sud-Est Européennes*, tome LII/2014, pp. 63–70;
- „Teamă, pietate și iubire în drumul spre Dumnezeu al împăratului bizantin”, *Expresii ale fricii din Antichitate până în lumea contemporană*, Ana-Cristina Halichias, Maria-Luiza Dumitru Oancea (coordonatori), București, Editura Universității din București, 2014, pp. 143–152;
- „Les attributs de l’empereur et les métaphores de l’empire. Considérations sur le vocabulaire politique des parénèses byzantines”, *Polychronion. Profesorului Nicolae-Șerban Tanașoca la 70 de ani*, București, Editura Academiei Române, 2012, pp. 361–369;
- „Basileus. Sur l’histoire d’un mot dans les miroirs des princes byzantins. Étude sémantique et statistique”, *Revue des Études Sud-Est Européennes*, Académie Roumaine, no. L/2012, pp. 123–135;
- „De nulle part vers n’importe où – le possible contingent de l’espace mythique”, *Studii clasice*, 2011, pp. 17–29;
- „Les textes parénétiques de l’empereur Manuel Paléologue dans un manuscrit moscovite. Cohérence et intégrité textuelle”, *Revue des Études Sud-Est Européennes*, Académie Roumaine, tome XLIX/2011, p. 5–14;
- „Păcatul și puterea laică (vocabular semnificativ în textele parenetice bizantine)”, *Identitate, etnicitate, limbă în Sud-estul Europei, Actele Colocviului organizat de Institutul de Studii Sud-Est Europene din București și Institutul de Studii Lingvistice din Sankt Petersburg, 29 septembrie 2010*, coordonator Cătălina Vătășescu, Zamfira Mihail, Manuela Nevaci, București, Biblioteca Bucureștilor, 2011, p. 41–50;

Redactor, coordonator, traducător al citatelor grecești și latinești pentru numeroase volume omagiale, de acte ale colocviilor, de traduceri și studii filologice

Zamfirei Mihail, *Omagiu*, Editura Mega, 2025; Henri Irenée Marrou, *Istoria educatiei în Antichitate*, traducere Stella Petecel, Editura Spandugino, 2025; Elena Emilia Ștefan, *Cutremurele în lumea romană între secolele I–IV p. Chr.*, Editura Universității din București; Lucian Dîncă, *Dumnezeu s-a făcut om pentru ca omul să fie îndumnezeit. Îndumnezeirea omului prin întruparea Cuvântului lui Dumnezeu în scrierile sfântului Atanasie de Alexandria*, Galaxia Gutenberg; *Miscellanea philologica et historica. In honorem Floricae Bechet*, Editura Universității din București 2021; *Limbă și cultură în Sud-estul Europei. Langue et culture dans le Sud-est de l’Europe. Actele Colocviului româno-bulgar, 5 iunie 2018. Actes du Colloque roumano-bulgar, le 5 juin 2018*, Biblioteca de Studii și Cercetări Sud-est Europene, VIII, 2019 etc.